

Gästriken

Nr 1
April 2026
Årgång 36
ISSN
2004-9293

Gästrikedrottens Historiska Förening

Swish: 123-1515139 • Bankgiro: 5602-3559

Gefle Kvinnliga Gymnastikförening 1931, en föregångare till Gefle Gymnastikförening som uppmärksammas i det här numret av Gästriken.

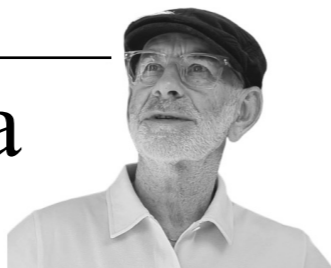

Vilket OS för Gästrikland – Sara och Sara tog nya medaljer i Milano-Cortina

20 sidor – här är innehållet

- sid 2:** Ordföranden om viktiga samarbeten.
- sid 3:** Hockeytjejen som tog två OS-medaljer.
- sid 4:** Norrtulls IP kan fira dubbelt.
- sid 5:** Profverna från när seklet var ungt.
- sid 6:** Fotbollshuliganerna i Sandviken.
- sid 7:** Morfar Gösta och hoppturnet i Harnäs.
- sid 8:** Emil av Arabien.
- sid 9:** Rolles alla roller.
- sid 10-11:** Sandvikenhandbollens man i världen.
- sid 12-13:** Medlemsträffen hos Gävle golfklubb.
- sid 14-15:** Gefle Gymnastikförening presenteras.
- sid 16:** Klassiska hockeybilden.
- sid 17:** Här är alla Gästriklands vinterolympier.
- sid 18-19:** Verksamhetsberättelse och siffror.
- sid 20:** Domare Carlsson minns.

Här är några av våra viktiga kontakter i idrottshistorien

Vi kan inte skapa eller utveckla vår verksamhet enbart av egen kraft. Nej, vi måste lära och ta efter av andra goda exempel, som Bosse Nordlund påpekade i Gästrikens 2025 nr 1, och gjorde samtidigt en djupdykning bland några andra regionala idrottshistoriska organisationer.

Nu tar vi ett steg till och tittar in hos andra organisationer, som GHF är medlem i, och är av intresse för oss medlemmar i GHF.

Svenska Idrottshistoriska Föreningen (SVIF)

Denna centralförening har som övergripande nyckelord; Idrott, Historia och Samhälle.

De ger ut en årsbok, som numera också finns digital, med externgranskade vetenskapsrapporter kring olika temaområden.

Exempel på sådana är samisk idrottshistoria, spelmarknadens historia, idrotten som kulturarv, TV-sändningars förändring för längdskidåkning samt idrotts- och genusnormer på en idrottsprofilerad högstadieskola.

De ger dessutom ut löpande information via medlemsbladet SVIF-nytt.

Finns på sociala medier.

Facebook: Svenska idrottshistoriska förening SVIF

Hemsida: svenskidrottshistoriska.se

rättare samt framgångsrika förbund och föreningar. En mycket omfattande och innehållsrik årsbok "Blå Boken" ingår i medlemsavgiften.

I ett kapitel beskrivs intressanta idrottsböcker som nyligen utgivits. Där lyfts boken Berättelsen om Bröderna Salming av Ulf Kriström och Stig Salming fram som ett bra exempel.

Hos SCIF kan idrottshistoriska föreningar söka bidrag för utvecklingsprojekt. Det är därigenom vi erhållit bidrag under detta år. De inbjuder även till nätverksträff för alla idrottshistoriska föreningar och museer, vilken i år äger rum i maj månad.

Föreningen finns på sociala medier.

Facebook under adress: scif.se

Hemsida under adress: scif.se

Arkiv Gävleborg

Arkiv Gävleborg bevarar

handlingar från föreningar,

företag och privatpersoner

i länet. Har exempelvis din

förening behov av säker förvaring och ser fördelar med ordning och reda i handlingar så ställer Arkiv Gävleborg gärna upp.

De har nyligen fräschat upp sina lokaler och fått ett större konferensrum samt modernare digitala verktyg som du kan använda för sökning, studier och forskning.

Utöver allt material kring idrottsföreningar finns tidningsartiklar och notiser tillgängliga. Dessutom tar de gärna emot besök, efter överenskommelser för rundvandring av visning av sitt omfattande arkiv.

Finns på sociala medier.

Facebook: Arkiv Gävleborg

Hemsida: arkivgavleborg.se

Gunnar Lindbom, ordförande

Gästrikens Historiska Förening

GHF:s styrelse för 2025-2026

(utsågs 23 april 2025)

Ordförande:

Gunnar Lindblom, Idrottsallén 23A, 806 49 Gävle

072-246 75 87 • lindbom.gunnar@gmail.com

Vice ordf:

Jan-Åke Hedström, Sveavägen 24 5 tr 811 40 Sandviken

070-307 41 07 • janakehedstrom38@gmail.com

Sekreterare:

Carl-Ewert Ohlsson, Sörbyvägen 4, 811 73 Årsunda

076-236 89 81 • carl-ewert.ohlsson@sandviken.se

Kassör:

Johanna Grönlund, Kapellgatan 10, 813 35 Hofors

070-512 07 35 • johgrohof@gmail.com

Ledamöter:

Anders Hedbom, 111, 815 94 Tierp

070-581 90 33 • anders.hedbom@gmail.com

Ari Karttunen, Östra Islandsгатan 31, 802 20 Gävle

070-223 94 99 • ari_karttunen@live.se

Johan Stark, Hardvägen 2, 816 30 Ockelbo

• johanstark1973@gmail.com

Valberedningen: Ulf Kriström, Per Gustaf Florell, Carl-Ewert

Ohlsson.

Adjungerade, tidigare ledamöterna Bo Nordlund, Lillemor

Forsberg och Håkan Forsgren.

Gästrikens ISSN 2004-9293

Föreningens tidning utkommer två gånger om året

Ansvarig redaktör: Anders Hedbom, 070-581 90 33

• anders.hedbom@gmail.com

Teknisk redaktör: Stisse Åberg • stisse.aberg@gmail.com

Nanna – stjärna redan som tolvåring

Early bloomer är ett uttryck som passar väl in på Nanna Jansson. Redan då hon var tio år spelade hon fotboll, ishockey, golf och innebandy – med killar. Och klarade sig bra.

– Tjejlagen är så mesiga, tyckte Nanna och den ett år äldre kompis Sara Stjernström.

Nanna och Sara fostrades i Curre Larssons stora gäng på Nynäsgården, och där var det gott om killar att spela med.

I innebandy gick det så pass bra att Nanna ett par år senare togs ut till turneringar på ganska hög nivå, men ishockeyn släppte hon inte. Och eftersom GGIK inte hade något damlag började hon vid tolv års ålder att spela med Brynäs i division 1.

”Vilken gudabenådad spelare”, skrev Gefle Dagblad efter en cupturnering i Orsa.

Så småningom fasades innebandyn och allt det andra ut mer och mer, det var ishockey som gällde. Det var ett bra val, för redan som 17-åring kom Nanna med i landslaget, och i seriespelet dominerade hon för de mesta matcherna.

Faktum är att hon under sina tio säsonger i Brynäs gjorde 140 mål på 123 matcher. 1,14 mål i snitt per match, alltså.

Det var självklart att andra klubbar ville ha en sån extrem målskytt som dessutom var självskriven i landslaget, och 2005 gick Nanna till AIK.

Kanske hoppades hon att det skulle vara lättare att vinna SM-guld där – och kanske hoppades AIK att det skulle vara lättare att vinna SM med Nanna i laget.

2007 slog båda förhoppningarna in. AIK tog guld och följaktligen även Nanna.

Säsongen därpå valde hon att gå till Huddingeklubben Segeltorp, och där blev det SM-guld direkt. Efter en final mot hennes gamla AIK (seger 5–2).

Efter det slutade Nanna med ishockeyn, bara 25 år gammal

Nanna Jansson -- som ung i Brynäsdress.

men kanske mätt på framgångar. Hon hade ändå skrapat ihop två SM-guld, två VM-brons, ett OS-silver och ett OS-brons.

Suget återvände visserligen 2009 och Nanna gjorde come back med Sandvikens IK i division 1, men efter det har hon nöjt sig med diverse coachroller i Brynäs och i Gästriklands TV-pucklag.

Ulf Kriström

MEDLEMSMÖTE

Äventyrsgolf – Boulognerskogen, Gävle

Onsdag 3 juni klockan 10.00

- Lars-Olof Lind, VK-78, ger en historisk återblick om bangolfbanan i Boulognern och berättar om dagens äventyrsgolf.
- Spel på de nyanlagda banorna
- Avgift 50 kronor – subventionerat pris
- Kaffe, mat, glass finns att köpa hos Café Gläntan i Boulognerskogen
- Fika med tilltugg erbjuder golfklubben
- Ingen förhandsanmälan behövs
- Välkomna till en trevlig minigolfdag i Boulognerskogen!

Dubbelt jubileum – för Norrtulls IP

I år, 2026, kan vi konstatera att en av Gävles idrottsplatser jubilerar dubbelt. Området där Norrtulls IP anlades köptes in för 120 år sedan och stängdes för 90 år sedan.

Just det, Norrtulls IP finns inte längre. Men här följer en berättelse ur boken En 125-årig kärlekshistoria, som handlar om Gefle IF och kom ut 2007:

”Redan 1906 konstaterade Gefle IF:s styrelse att klubben behövde en egen idrottsplats, och någon kände en lantbrukare Danielsson som av Gefle Stad arrenderade ett stycke mark i norra utkanten av stan. Danielsson var villig att i sin tur arrendera ut denna jordplätt, och det kan man förstå om man känner till att det handlade om det område som använts till den stora utställningen 1901.

Planen var genomkorsad av makadam- och grusgångar och naturligtvis oanvändbar att odla på, så Danielsson var säkert enbart tacksam för att någon var beredd att betala en liten slant för att få överta den.

Kontrakt skrevs och arbetet med att göra planen användbar startade. Där skulle dräneras, schaktas, jämnas till och inhägnas. Det var ett tufft jobb som krävde stora insatser av många medlemmar, och inte ens det räckte.

Vissa moment måste utföras av inhyrd arbetskraft, vilket fick till följd att även klubbkassan dränerades. Men till slut var allt klart, en ny idrottsplats i hörnet Norra Kungsgatan-Valbogatan hade skapats, med riktig entré och allt.

Men till något annat än träningsplan dög inte anläggningen. Den lutade 75 centimeter på en sträcka av 100 meter, och våra dagars något bortskämda idrottare skulle förmodligen fnysa och gå därifrån om någon bad dem träna där. Men för 100 år sedan var det en fantastisk anläggning, och det var bara Gefle IF:s medlemmar som hade tillträde till den.

Norrtulls idrottsplats användes också flitigt av medlemmarna under många år, men det var inte alldeles självklart att föreningen skulle få ha den i fred.

Under första världskrigets näst sista år, 1918, kom stadens styrande på att denna åkerplätt alldeles i utkanten av stan skulle vara perfekt att odla potatis på, och Gefle Stad sade faktiskt upp kontraktet.

Men GIF protesterade och fick stöd av Riksidrottsförbundets idrottsplatskommitté och Svenska Fotbollförbundet, så uppsägningen upphävdes innan den hade trätt i kraft. Potatislandet anlades i stället i närheten av Steneberg på Brynäs.

Det hände ytterligare en gång att föreningen fick plocka fram sina bästa kontakter för att rädda idrottsplatsen, nämligen följande år, det sista krigsåret. Då ansåg sig Gefle Arbetarekommun plötsligt behöva området som festplats, men även då lyckades GIF stå emot. Det kostade dock — för att kunna matcha arbetarekommunens bud tvingades föreningen gå med på en avgiftshöjning från 100 till 500 kronor om året.

Under 1910-talet tycks Norrtull enbart ha använts under sommarhalvåret. Föreningens skridskoåkare skickades hit och dit från en vinter till nästa, och det var hela tiden ett hopplöst företag för föreningen att få skridskobanan att bära sig ekonomiskt.

Från hösten 1905 hade GIF sin bana vid Strömdalens idrotts-

Den pampiga entrén till Norrtulls IP

plats, och enda skälet till att den faktiskt gick ihop var att det varje år arrangerades iskarnevaler som gav en del intäkter.

Samtidigt hade IFK och Sportarna en egen skridskobana på dammen vid Boulognerskogen, och läroverkets idrottsförening Gefle Gymnasii IF hade en intill Centralbron. Alla kämpade på sitt håll med ekonomin, och 1909 gick GIF, IFK och GSGF ihop om skötseln av banan uppe vid kraftverksdammen. Banan vid Strömdalen lades ner.

Nu hjälpte inte ens det. Det kostade mer än det inbringade att ha en skridskobana, och det krävdes tre musikfester i veckan och därtill en årlig iskarneval för att finansiera det hela.

Klubbarna kämpade sig ändå igenom säsong efter säsong för att tillgodose medlemmarnas behov av en skridskobana, men vintern 1925 blev ödesdiger.

Det var så kallt att det var ytterst få dagar som någon över huvud taget ville ge sig ut på skridskor, och det föll så mycket snö att kostnaderna för snöröjning överskred alla kalkyler. Till råga på allt drog staden just det året in sitt bidrag på en tusenlapp per säsong.

Klubbarna hamnade på ett underskott på 4.000 kronor, och något måste förändras.

GIF föreslog då sina samarbetspartners att banan skulle flyttas till Norrtull och att varje förening skulle anslå 500 kronor till en garantifond.

Detta förslag stöttes och blöttes men förkastades till slut av IFK och Sportarna, och därmed var samarbetet mellan klubbarna historia.

I stället vände sig GIF till Brynäs IF, den färskaste av stadens idrottsklubbar, och föreslog ett samarbete på Norrtull.

FORTS på nästa sida ▶ ▶ ▶

GIF:aren som tog OS-guld 1912

Den här elegante herrn har en högst framträdande plats i Gefle IF:s 144-åriga historia. Han var nämligen en av föreningens tre första olympier – och faktiskt den förste att ta medalj. Guld till och med.

Josef Ternström föddes den 4 december 1888, nästan på dagen sex år efter GIF:s bildande, och debuterade i GIF 1906. Sex år senare var han med och vann OS-guld i terränglöpnings lagtävling i Stockholm 1912.

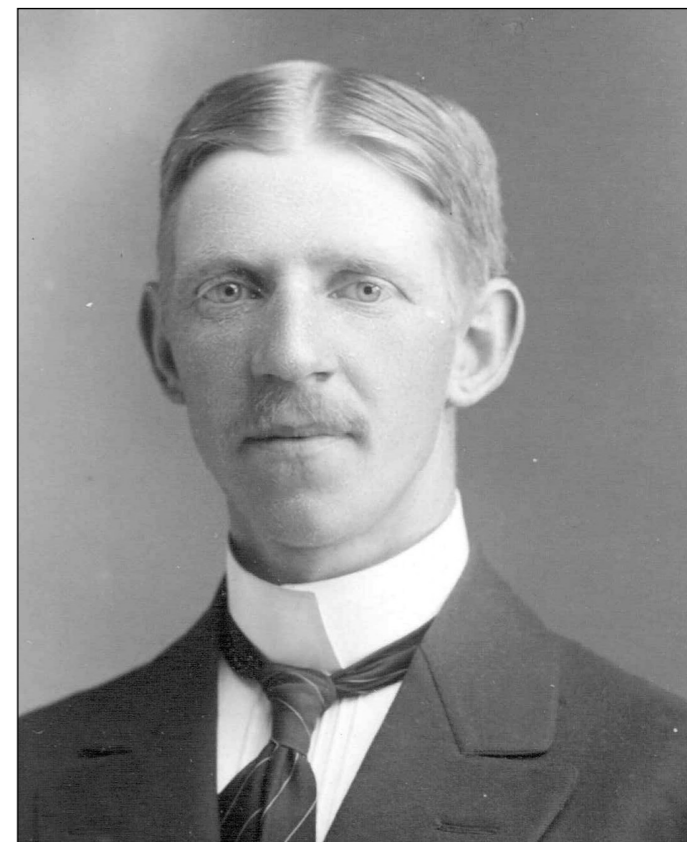
Individuellt blev han femma, men han hade kapacitet att ta medalj, till och med vinna. Själv grämde han sig länge över att han tvingades följa ett träningsprogram som inte gynnade honom, och det är mycket möjligt att han hade tagit guld om han fått sköta sin träning på egen hand.

Hur det nu var med det så hade han en lång löparkarriär och slog inofficiellt världsrekord på hinder 1914 (9.49,8), och tog SM-guld i terräng 1914. Dessutom tog han sex silver- och fem bronsmedaljer i andra SM-lopp, och i DM var han helt suverän. Tog 27 individuella guld, 18 silver och två brons. Sitt första DM-guld tog han som 19-åring 1907 och det sista som 40-åring 1929.

Dessutom bodde han i Grycksbo mellan 1922 och 1924. Troligen tog han en del DM-medaljer även i Dalarna.

Men det var en tävling där Josef gick bet, nämligen Sleipnerterrängen i Stockholm. Han sörjde i många år att han aldrig lyckades vinna där. Men det var faktiskt inte hans fel – han hade flera gånger maximal otur.

Värst var det den gången då han ledde klart på väg in till

Josef Ternström.

målet på Stadion men hindrades av en mur av åskådare. De vägrade släppa igenom Josef förrän den löpare som låg närmast hade passerat.

Stockholm hade alltså huliganer redan för 100 år sedan.

Ulf Kriström

Hövdingen kunde tydligen släppa loss

I gamla minneskrifter som skildrar Gefle IF:s stolta historia finns det många porträtt på myndiga herrar med fina titlar:

Ordförande Carl Smith, vice ordförande Ernst Cratz, intendent Fredrik Berggren, ordförande Daniel Elfstrand, sekreterare Jonas Hedenström, kassaman Agathon Ahl, klubbmästare Erl. U. Hedlund och så vidare, och så vidare.

Men plötsligt dyker det upp en trio som verkligen sticker ut. C.W. Berggren, Hugo Hamilton och Axel Schot-

te var under ett antal år ledamöter av en kommitté som kallades bestyrelsen för märkliga idrottsfester, och plötsligt känns alltihop inte så uppstylat och strikt längre. De förstod sig tydligen på att ha roligt redan på den tiden.

Märk väl att dessa herrar inte var vilka som helst. Berggren var borgmästare och Schotte länsnotarie, senare till och med statsråd. Och Hamilton...ja, han var landshövding.

Det är förresten han som fått ge namn åt Hamiltongatan.

Ulf Kriström

Foto: Länsmuseet Gävleborg

▶ ▶ ▶ FORTS från förra sidan

Den förhandlingen gick bättre, och i början av december 1925 satte klubbarna igång med att anlägga en bana som skulle kunna användas av såväl vanliga skridskoåkare som klubbarnas bandyag.

Det var en besvärlig uppgift. Framförallt medförde lutningen att vattnet helt enkelt rann undan, och dessutom fanns det ingen vattenledning där ute i ödemarken (kom ihåg att det inte fanns just någon bebyggelse norr om teatern). Men stark kyla och hårt arbete gav resultat, och den 16 december kunde idrottsplat-

sens dåvarande intendent, E.H. Forsberg, öppna banan.

Den blev mycket populär, och något år senare kostade klubbarna också på att jämna ut underlaget och dra in en vattenledning.

Norrtulls idrottsplats var i bruk till 1936 då marken behövdes för bostäder. I stället byggdes då Nynäs idrottsplats inte ens ett spjutkast därifrån.

Geografiskt en förflyttning som knappt var märkbar, men GIF-stämpeln som funnits på Norrtulls IP kom aldrig till uttryck på Nynäs.

Ulf Kriström

Sveriges första fotbollshuliganer

I början av 1910-talet hade Sandvikens Allmänna Idrottsklubb, SAIK, ett av Sveriges bästa fotbollslag. 1912 gick man till kvartsfinal i SM och året därpå slog man lag från både Stockholm och Uppsala i den ny-startade Uppsvenskan.

Samtidigt tävlade SAIK i en serie som kallades Gävlepokalen, där man regelbundet mötte – och oftast spöade – IFK Gävle, Gefle IF och flera andra, numera bortglömda, lag.

SAIK var känt för att spela en hård och rå fotboll men det var inte i första hand de svartochvitrandiga spelarna som satte skräck i motståndarna – utan lagets supportrar.

”Alla lag och domare, som en gång haft det tvivelaktiga nöjet gästa Sandviken, resa icke gärna dit igen för den vansinniga publikens skull”, konstaterade Arbetarbladet.

Och i Gefle Dagblad kunde man läsa att ”det hör till vanligheterna vid matcher i Sandviken att de främmande spelarna såväl som funktionärerna skymfas och ofredas.”

Det var särskilt i matcherna mot Gefle IF det brukade hetta till på läktaren. Möjligt av politiska skäl – åtminstone delvis. SAIK var bruksarbetarnas förening medan Gefle IF fortfarande betraktades som en klubb för snorkiga överklassare.

Men även andra lag trakasserades vid SAIK:s hemmamatcher. En gång bombarderades IFK Gävles målvakt med stenar från småpojkar utan att en enda vuxen i publiken rörde en min.

Söndagen den 24 augusti 1913 blev det värre än någonsin på och kring bollplanen i Sandviken. Det här var långt före Jernvallen och man spelade på Gamla IP, som låg någonstans i närheten av Kanalen och nuvarande Jerntorget. Matchen ingick i serien om Gävlepokalen och båda lagen ställde upp med flera reserver.

Eftersom ingen fotbollsdomare i hela Gästrikland ville döma i Sandviken hade man hämtat en domare från Stockholm. Den stackaren hette J Björkgren och visste nog inte riktigt vad han gav sig in på.

Efter ett par tveksamma avblåsningar i början av matchen blev han ett lovligt villebråd för den hotfulla publiken, som enligt Arbetarbladets referent ”uppträdde likt en nyss från därhuset utsläppt samling mindre vetande.”

Spelet var ganska brutalt från båda hållen och varenda gång domsluten gick emot hemmalaget skrek publiken ”äsna”, ”drummel” eller ”djävla knöl” åt domaren.

Stämningen blev knappast mer gemytlig när Gävlelaget gjorde mål efter femton minuters spel. Glåporden, visslingarna och hotelserna fortsatte även sedan SAIK lyckats kvittera till 1–1 tio minuter före slutet.

Till och med Sandvikens Tidning, som brukade hålla hemmalaget om ryggen, tyckte att publiken var ”ytterst osmaklig

som förlöjligade de gästande spelarna till och med då de blev skadade”.

Ändå var det här bara början.

Efter matchen gav sig några pojkar på domaren, medan ett par hundra åskådare samlades runt den paviljong där Gävle-spelarna bytte om. Och nu rådde fullständig lynchstämning. De uppretade Sandvikenborna slet i dörrhandtaget, skränade och kastade sten.

De flesta var småpojkar men där fanns också en hel del vuxna personer. I vimlet syntes till och med SAIK:s ordförande och andra klubbmedlemmar som inte lyfte ett finger för att hjälpa de livrädda Gävlespelarna.

För att hålla inkräktarna borta – och säkert i vild panik – riktade en av Gefle IFs halvbackar en spark ut genom dörröppningen. Enligt de flesta vittnesuppgifterna var han barfota, men sparken träffade en yngre grabb rakt i ansiktet.

Ingen polis fanns till hands och när Gävlespelarna till slut samlats mod för att lämna omklädningsrummet överfölls de omedelbart av den rasande pöbeln. Stenarna haglade över ynglingarna från Gävle och åtminstone två av dem skadades, om än rätt lindrigt.

Den mest hatade av dem alla, halvbacken som utdelat sparken, gick mitt i klungan, med lagkamrater runt om. Trots detta lyckades en äldre Sandvikenbo tränga sig fram och ge honom ett par örfilar. Det första slaget fick bara till följd att han tappade sin hatt, medan det andra träffade rakt i ansiktet, till åskådarmassornas jublande glädje.

Även de övriga GIF:arna fick ta emot en hel del stryk. Bland annat träffades lagets kapten av en kratta som kom flygande genom luften.

Men det fanns även folk från Sandviken som reagerade mot misshandeln:

”Hade icke ett par kallblodiga och behjärtade äldre platsbor trätt emellan och därefter eskorterat Gävlelaget till stationen, dit de följdes av en skränande folkhop, hade kanske ingen av ’gästerna’ kommit helskinnad från Sandviken”, avslutade Arbetarbladet sin skildring av händelsen.

Redan dagen efter matchen beslöt Gästriklands idrottsförbund att förbjuda alla fotbollsmatcher i Sandviken tills man fått ”någon sorts garanti för att spelare och funktionärer skyddas för våldsamheter”.

SAIK:s styrelse träffades samma kväll och beslöt lägga ner fotbollen för resten av säsongen. Bråket behandlades sedan av Svenska Fotbollförbundets styrelse och resultatet blev att SAIK fick spela sina hemmamatcher i Gävle resten av säsongen. Ett fasanfullt straff, kan tyckas.

Men redan året därpå rullade fotbollen som vanligt i Sandviken. Där publiken nu skött sig exemplariskt i mer än hundra år.

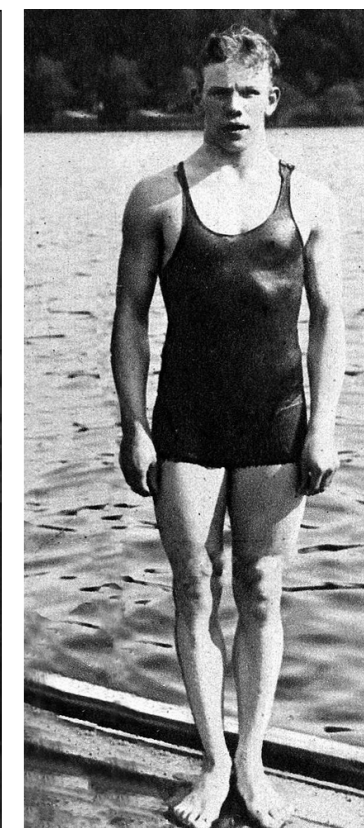
Ulf Ivar Nilsson

Extrabladets tecknare Gunnar Högberg fanns på plats när SAIK:s supportrar uppförde sig som ”en nyss från därhuset utsläppt samling mindre vetande” enligt Arbetarbladets referat.

Morfar Gösta (t h) tillsammans med sina kompisar simmande vid bryggan på Limön.

Erik "Loppan" Adlerz.

Morfar Gösta och tornet i Harnäs

När vi blir lite äldre hörs ofta, varför frågade vi inte våra föräldrar eller till och med deras föräldrar medans de levde om olika saker? Idrottade de?

Så bra då att vår morfar Gösta Svensson själv skrev ned sitt liv, från vilket vi hämtar detta. Vill först nämna att han föddes 1889 och blev 95 år.

”Under Storstrejken 1909, skriver morfar Gösta, att när vi stod och lyssnade på Hjalmar Brantings tal på Gärdet, flög det en massa flygblad upp mot luften. Innan vi hann blinka tog en detektiv oss, men det var inte vi så vi gick fria. Från ruffiga Gamla Stan där jag bodde tog jag mig ofta ned och badade vid Järkes i Mälaren. Tränade hopp och tog där simmagistern men misslyckades med mina simhopp och gjorde mig illa vid ett hopp från 12-meterstornet. Var tvungen att ligga kvar i vattnet i flera timmar så att svedan skulle gå tillbaka. Jag blev inte så pigg efter den malören.

Men skräp den som ger sig! Jag flyttade till Gävle och fick så småningom arbete på Statens Järnvägar. Var då med i Brynäs där det fanns en simrevy som ibland tävlade ute i Bönan med sitt badhus och torn. Sedan blev det simning i Gavleån vid kraftverket i Boulognerskogen. Där blev det även polo och svikhopp.

Jag gick med i Harnäs Simsällskap och tog där både silver och guldmagister och även högsta valören guldnålen, som berättigade till gratis entré till alla simtävlingar. Då kunde jag åka tillbaka till min gamla vän Erik "Loppan" Adlerz.”

Vi det vill säga Gunnar och Hans gick in på Google och AI och kollade om det fanns något skrivet om "Loppan". Vi hittade bland annat följande:

”Loppan” var en framstående svensk simhoppare och känd för sin djärva flykt i luften. Han debuterade som 16-åring i London 1908 och deltog i fyra OS och var Sveriges främsta simhoppare

under sin tid. Vann två guld vid OS i Stockholm 1912.

”Loppan” försökte få stil på mina simhopp, skriver morfar, men jag återvände istället till mitt kära Harnäsbad och fortsatte med mina skämthopp. Specialaren var när jag låtsades vara full och blev nedkastad från hopptornet, fullt vinterklädd med paraply och en stor resväska. Sedan visade jag dem hur man klär av sig i vattnet. Mitt sista hopp gjorde jag vid 80 års ålder från högsta trampolinen i Strömbadet efter att ha simmat 200 meter. Morfar avslutade med ålderns rätt sitt simmande i poolen hos en dotter i Engesberg.”

Nedtecknat av Gunnar och Hans Lindbom

Full fart i öknen. Mattias Ekström och Emil Bergkvist in action.

Foto: Ford Emil Bergkvist. Foto: Ford

Emil av Arabien – en spännande motorsaga som bara vrålar vidare

Emil är namnet som alltid varit gångbart i Gästrikland. Det går tillbaka så långt som till Emil Jönssons glada sprintdagar.

Men nu går vi från...sand och sten.

Och det går fort.

Nu får det handla av Emil av Arabien istället.

Dakarrallyt alltså.

Med Emil Bergkvist från Torsåker för andra gången på palen – trea precis som i fjol tillsammans med föraren Mattias Ekström i det som kallas världens tuffaste rallytävling.

Jag har ingen aning.

Men jag får väl tro på en som gjort både det ena (juniorvärldsmästare i rally 2018) och det andra (sex starter i Dakarrallyt i Saudiarabien) vet exakt vad han pratar om.

”Så här är det. När jag blir gammal vill jag kunna säga att jag vann världens tuffaste rallytävling. Dakarrallyt är som inget annat. Det här är att utmana sig själv – och att möta svårigheter som du inte visste fanns, men du behöver klara av dom.”

Emil Bergkvist är nästan samma unge, sprudlande man som jag tidigare haft förmånen att få intervjua.

Men ändå.

Hur mycket han än förklarar om strapatser, det är ju bara ett ord, om de där 40-, 50- nån gång 90 mil (!) i öknen, sten, sanddyner, klippblock där det kanske dyker upp och svischar förbi nån by nån gång, så går det inte att riktigt förstå.

Det verkar hissnande.

Det verkar närmast omöjligt.

Det är till och med svårt att fatta... varför.

Men det här har jag klart för mig. Emil Bergkvist hann knappt landa hemma i lägenheten och placera in tredjepristrofen i prisskåpet förrän föraren Mattias Ekström fanns i andra änden av luren och diskussionen, analysen och uppdateringen började.

Dakarrallyt, som körts sedan 1978 i olika former, är hans livs utmaning.

Det är ett Mount Everest, en ensamsegling över Atlanten, en skidfärd till Sydpolen.

Det är något han inte bara vill göra ytterligare en gång, en sjunde. Han vill vinna också med den Mattas Ekström han närmaste växt samman med de senaste åren.

I år var det inte Ekströms körteknik, inte Emils förmåga att använda den så kallad roadbooken med (ungefärliga) direktiv om riktning som satte stopp.

Det var bilen som vägrade en bit in på den tionde etappen och först efter 18 minuters mekande ville vara med igen.

Ekström/Bergkvist i sin förvuxna Ford var i slutmålet lite mer än 14 minuter efter öknens mästare Nasser Al-Attiyah.

”Alla har väl sina problem under de här 13 dagarna och närmare 700 mil. Men vi visade igen att vi har farten, vi lär oss något varje gång. Så vi k-a-n vinna det här. Vi kan det. Så vi ska göra det.”

Ekström/Bergkvist fick efter sitt tvärstopp se till att vinna den sista etappen, vilket var fjärde etappsegern, för att hålla undan för jagande Sébastien Loeb och bli totaltre.

Just det, Loeb – tidernas mest vinstricke rallyförare med nio världsmästartitlar...

Jag behöver längre riktig förstå allt det här med Dakarrallyt.

Men jag fattar att det lockar, att det utmanar – och att det är en dröm att jaga i öknen för Emil Bergkvist.

Det räcker.

Långt.

Ända till januari 2027 då Bergkvist sätter sig i kartläsarsätet, rättar till hjälmen – och jagar titeln med stort T.

”Det är en gång per år vi har chansen. Det är det som gör det så stort.”

Stisse Åberg

(delar av artikeln tidigare publicerad som krönika i Din Lokaltidning)

Häng med – här är Rolles alla roller

Ja, det är precis vad det ska handla om: Vid fyllda 69 har de flesta människor haft olika roller under livets gång. I mitt fall definitivt så.

Låt oss ta det i kronologisk ordning.

Hela min barndom – nåja, stora delar i alla fall – i Sandviken handlade om idrott. Fotboll, handboll, bandy och hockey varvades i stort sett under årets alla dagar.

Under då första åren handlade det om UV-idrott (UV var lika med ungdomsverksamheten) där bandylaget hette Katrineholm, handbollsgänget Vikingarna, hockeyleget Montreal och fotbollssjuan IFK Norrköping.

Nu hör det till saken att jag i min släkt inte saknade kopplingar till de fyra stora lagidrotterna.

Min pappa och farbror hade spelat allsvensk fotboll, min ingifte farbror var Thure Wickberg, legendarisk ledare i Brynäs, hans son och sålunda min kusin Håkan (sju SM-guld och 158 landskamper för Tre Kronor) och min kusin ”Knallis” Åman, målvakt i SHK som gjorde en allsvensk säsong 1967/68.

Snacka om att den bakgrunden var danande för mitt idrottsintresse!

För att inte allt ska framstå som rosenrött kan jag berätta om ett av de svåraste besluten i min sportsliga karriär.

Jag spelade fotboll i Sandvikens IF och hockey i Brynäs.

Båda sporterna ”rullade på” bra i önskad riktning. Så till den milda grad att jag blev uttagen till Gästriklands TV-pucklag 1972 som 15-åring – ett år yngre än de flesta i truppen.

Sommaren därefter representerade jag Gästrikland på elitpojkliget i Halmstad.

Det oundvikliga vägskalet stod för dörren.

Tre veckor efter äventyret i Halmstad emottog jag ett brunt brev med stämplad avsändare ”Svenska Fotbollförbundet”.

Utän aning – ja, faktiskt – öppnade jag brevet där det stod att jag tillsammans med 15 andra var uttagen till juniorlandslaget i en landskamp mot Finland på Lidingö.

Det är kanske mitt lyckligaste ögonblick under fotbollskarriären.

Jag försökte berätta för mamma som var hemma, men tji respons. Hon har aldrig varit intresserad av idrott och såg aldrig mig spela. Pappa däremot var stolt glad som du ser på bilden.

En vecka senare kom ett nytt brunt brev.

Den här gången var det Svenska Ishockeyförbundet som meddelade att jag var uttagen till juniorlandslaget!

Nu tillbaka till det svåra beslutet: Välja fotboll eller hockey?

Jag rådgjorde naturligtvis med pappa, men också med Thure och Håkan.

Valet föll på fotboll.

Men ”skilsmässan” från mina hockeykompisar var svår. Det tog ett par år innan jag kom över den.

Det var nog egentligen när jag blev värvad till Örebro SK två år senare som jag kunde klippa banden med hockeyn.

Väl där, som 18-åring, kunde jag koncentrera mig på fotbollen.

En som betydde mycket var Tord Grip, han som hade fått mig att välja ÖSK.

Under tre år kunde jag mogna som spelare under hans vingar, något som ledde till att jag blev uttagen till A-landslaget som 20-åring.

Året därefter 1978, en kall kväll i april, debuterade jag mot Västtyskland som då var regerande världsmästare. Vinst med

3–1 på Råsunda. Himlen var nära.

Insatsen i den matchen, samt ett träningsläger i Marbella under våren, räckte för att ta en plats i VM-truppen som spelades i Argentina.

På klubbblagsnivå gick det inte så bra för mitt ÖSK – vi ramade helt sonika ur Allsvenskan.

Jag var då 21 och inte speciellt attraherad av att spela på andranivån och valde Djurgården inför säsongen 1979.

Där spelade jag i fem säsonger innan jag lade av med fotboll, 26 år gammal.

Varför?

Av det enkla skälet att jag saknade motivationen.

Jag hade hållit på med elitfotboll i tio år och kände mig färdig med det.

När jag ibland får frågan ”varför?” av andra brukar jag citera Orson Welles:

”Jag började på toppen för att snabbt jobba mig nedåt”
Hälften på skämt, hälften sanning.

Ronald Åman

Från Storgatan i Sandviken till de stora handbollsarenorna

Ulf Håkan Schefvert, född 1957 i Sandviken, började sin idrottsliga karriär på Storgatan i Sandviken dit familjen flyttat. Där fanns många kompisar som alla hade samma intresse, idrott. Skolan hann inte mer än sluta för dagen så var de på fotbollsplanen och spelade fotboll på sommaren och på bandyisen på vintern.

Uffe provade på många olika idrotter i sin ungdom. Det var brottning, bordtennis, friidrott, bandy, hockey och handboll.

Det var i Sandvikens IF han spelade fotboll, till sin fars stora förtret då pappa var SAIK:are. I SIF spelade han bland annat med Rolle Åman och Gordon Larsson.

Han fick bland annat vara med på bänken i derbyt mot Brynäs i näst högsta serien och blev hånad av arbetskamraterna på Järnverket i Sandviken för världens längsta uppvärmning. Han fick värma upp i 45 minuter men kom aldrig in då matchen var för jämn och tränaren inte vågade slänga in honom.

Samtidigt fick han även spela med Sandvikens HK i A-laget, men var inte riktigt med i första uppställningen, men fick hoppa in och göra sina minuter varje match.

Det var fotbollen och pluggandet som fick honom att lämna Sandviken för Östersund, där han skrev på för IFK Östersund, som då hade Bo Petterson som tränare, och i handbollen blev det Östersunds HK.

Det blev mer roligt med handbollen då det gick bra och han fick mer speltid där än av Bosse i fotbollen. Resorna med handbollen var långa och det hände ibland att de på vägen hem från Kiruna eller Luleå så "missade" laget tåget för att kunna gå ut och fira en seger eller bara ha kul efter en förlust. Det var fler än en gång som konduktören på tåget påpekade för handbollskillarna att deras biljetter gällde dagen innan.

1979 kom legendariske handbollsledaren Siggo Bjers till Östersund för att träna med laget under en kort period och det gjorde att Uffe till slut hamnade i Halmstad. Siggo fick dessutom upp ögonen på Uffe att man kunde spela handboll på flera och nya spännande sätt. Det var även tack vare Siggo som gjorde att Uffe fick träna med HK Drott.

Det var Bengt Johansson som tränade Drott och stjärnorna var många i laget så det var ingen lätt match att slå sig in. Det som till slut gav Uffe lite speltid var att Per Carlén blev skadad och han blev kallad till bortamatchen mot Hellas i Stockholm.

Det Uffe var mest nervös för inför den matchen var flygresan upp. Uffe fick spela mest försvar i Drott, förutom att "Bengan" såg att han passade bra mot internationellt motstånd och fick mycket speltid i de europeiska cuperna mot lag som Grasshopper, Schweiz, och Nis från Jugoslavien. Roliga minnen där Drott gick långt.

Redan när Uffe bara var 27 år så kom dåvarande ordförande

i Drott och tog honom åt sidan och visade med tummen och pekfinger hur mycket mer potential det fanns i hans utveckling som spelare och sedan slog han ut med armarna för att visa hur mycket träning det skulle krävas för att Uffe skulle nå den ökningen i potential.

Så Hans Gunnar Lund, som var ordförande, föreslog att Uffe skulle bli tränare i stället. Vilket han blev. Uffe var väldigt nervös, men hade införskaffat både tidtagarur och block och skrev ner hur många övningar som helst för att vara väl förberedd.

När träningen skulle till att börja kom Bengt "Böna" Hansson och viskade att vi kan väl spela på första träningen så vi får känna på bollen. Så blev det och det blev sedan några riktigt bra år i Drott för Uffe. Bland annat så kvalade han in så att han tack vare tränarjobbet hos Drott kom in på GIH. Betygen hade aldrig räckt till GIH.

↓ UFFEPEDIA

Klubbar som spelare: Sandvikens HK, Östersunds HK, HK Drott, Tyresö.

Som tränare: HK Drott, Tyresö, Kroppskultur, GOG Svendborg herr (Danmark), Odense dam (Danmark), GWD Minden (Tyskland), HIF Karlskrona, Kristiansstad HK

Förbundskapten för: Danmark (H), Grekland (H), Sverige (D)

Meriter: 3 SM-guld (ett som spelare och två som ledare). Ungdoms-EM-guld med Danmark -96, ungdoms-VM-guld med Danmark -97.

skulle spela och framför allt hur de skulle förhålla sig till viktiga äldre kuggar, som exempelvis Thomas Gustavsson.

Viktigt att det inte blev skav då några av de äldre hade familjer att tänka på och ändå hade mycket att bidra med. Lönerna var inte då, som i dagens handboll, så det krävdes mycket pusslande för att få till det. Det slutade med två SM-guld, semifinal i Europacupen och ut precis inför semi i Cupvinnarcupen.

Sedan blev det Danmark och förbundskapten där. Uffe har reflekterat och kommit fram till att han var nog lite för ung för att ta det jobbet och han trodde att det var lite som i Sverige, vilket det inte var. När de vann så kallade medierna honom för tränaren och om de förlorade så var han "den där svensken"

Efter åren i Danmark kom han hem till Sverige och Kroppskultur och det gick bra, men de flesta minns matchen mot Redbergslid där RIK ledde efter första halvlek med 9-0. Hade Kropps gjort mål på alla sina chanser i första halvlek, så hade det ändå stått 9-3 till RIK. Kropps vann andra halvlek dock, men fick stryk ändå.

Efter Kropps och olika anbud från olika klubblag i Sverige och Europa så kom en grek in från sidan och frågade om Uffe kände igen honom.

Det gjorde inte Uffe direkt, men det tändes ett liljeholmens när mannen berättade att han hade mött Danmarks juniorer när

Efter åren i Drott hamnade han i Stockholm och blev upprörd av en gammal handbollskompis, Ingemar Eriksson, som nu tränade Tyresö. Han ville ha med Uffe på plan. Så Uffe snörade på sig skorna och blev spelare och senare även spelande tränare i laget ihop med Ingemar.

Efter två år i Stockholm så ringde Drott och ville att han skulle komma hem och betala tillbaka lite till klubben för Bengt Johansson skulle bli förbundskapten för Sverige efter Roger "Ragge" Carlsson.

Det var inget dåligt lag han tog över och hade tidigt möte och samtal med bland andra Ola Lindgren och Magnus Andersson om träningar och hur de

En stor handbollsprofil med rötterna i Sandviken. Ulf Schefvert har en oerhört intressant karriär som speglas i den här artiklen.

Uffe var där. Han fick Uffe att tacka ja till jobb som grekisk förbundskapten.

Här förlängdes hans kontrakt lite beroende på hur det gick och han hade skickligheten att coacha Grekland till vinst mot Schweiz i VM-kvalet innan OS i Aten och han fick fortsätta över OS där de för övrigt kom på en mycket hedrande sjätte plats.

Året efter i VM så blev det förlust mot tjeckerna och det gjorde att Frankrike gick till semi i stället för grekerna och det firade fransoserna med champagne på spelarhotellet när de anlände dit.

Frankrikes förbundskapten var stor nog ändå att komma och skaka hand och tacka Uffe för att han fick behålla jobbet som fransk förbundskapten.

I Grekland hände det hela tiden annat än vad Uffe var van vid och en gång kom en grekisk delegat och sa att "...i kvalet mot Turkiet så lägger de sig mot Grekland borta mot att vi lägger oss när Turkiet spelar hemma. Då har vi spelat bort Bosnien från vidare spel i kvalet." Inget Uffe gick med på, och Grekland förlorade båda kamperna.

Inför ett mästerskap skulle laget träna på ön Samos och fick åka fiskebåt över och det stormade lite på havet så hela laget blev sjösjuka. Väl framme så fick de dessutom tejsa upp handbollslinjerna på plan själva. Inte riktigt det Uffe var van med från Sverige.

Sedan blev det en sejour i Danmark igen med GOG Sven-

borgs herrar, och Odenses damer, innan det blev hem till Sverige igen som tränare för Karlskrona och senare med Kristiansstad. Han jobbar idag med NIU tre dagar i veckan samt tränar ett lag två gånger i veckan samt är med på deras matcher.

Uffe försöker se sina söner spela så mycket han kan. Olle spelar i Rhein-Neckar i högsta ligan i Tyskland och minstingen Anders spelar i OV Helsingborg. Äldste sonen Erik har lagt skorna på hyllan.

Några roliga anekdoter som han minns tillbaka på var OS med Sveriges damer i Kina och att de hade bollkallar på träningarna. Droppnätet var fyra meter högt och över hela längsidan, så Uffe bad tjejerna att ibland skjuta över nätet så de fick något att hämta och göra.

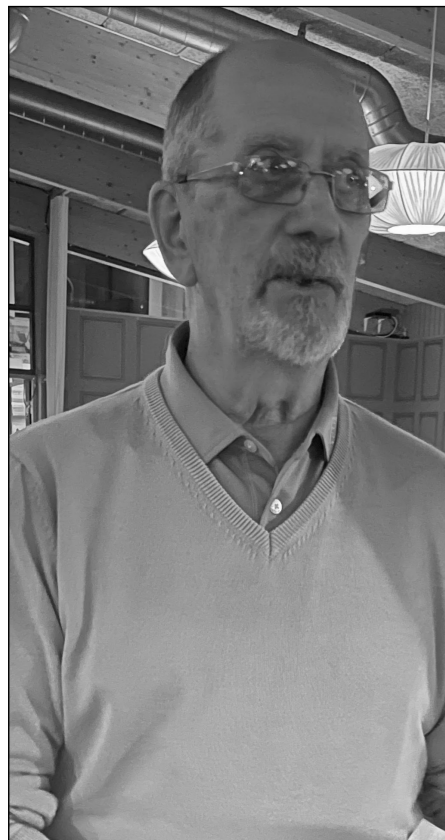
Att få spela första matchen mot Hellas med HK Drott, var något han inte hade räknat med så det var stort.

Att möte Sverige som förbundskapten för Danmark var väldigt speciellt, men roligt, men det han lyfte mest var alla människor han träffat genom åren som gjort resan så minnesvärd.

Att ha tränat en ung Mickel Hansen och Landin i GOG och se dem bli världsspelare och Magnus Andersson och Ola Lindgren i Drott och se vad som blev av dem.

– Jag tar inte åt mig av att de blev stjärnor, men jag är glad och stolt över att ha fått jobba med dem avslutar Uffe med.

Ari Karttunen

Hasse Ström är en av Gävles verkliga golfprofiler. Han har också jobbat som banbyggare över i stort sett hela världen.

Peter Stenberg har varit klubbchef i många år men har nu gått i pension.

Daniel Kraft är ny klubbchef för en av Sveriges största och mest livaktiga golfklubbar.

Från sex hål till 45 på 77 år

Golf är en gammal sport. Det finns uppgifter om att fåraherdar på 1300-talet knackade ner vassa stenar i kaninhål för att utvidga dem så att det gick att slå bollar – eller mer troligt stenar – ner i dem med de klassiska herdestavarna.

Det behöver i och för sig inte vara sant, men väl dokumenterat är att The Gentlemen Golfers (numera The Honourable Company of Edinburgh Golfers) skrev sina första tävlingsregler år 1744.

På den tiden hade ingen i Gävle ens hört talas om golf, det skulle dröja ett par hundra år till innan tanken på en golfklubb med egen bana väcktes.

Vid en träff i Gävle Golfklubbs restaurang den 2 december berättade golfnästorn Hasse Ström för 60 GHF-medlemmar att tanken på en bana i Gävle väcktes 1932 men att andra världskriget kom emellan när planerna skulle realiseras.

Efter kriget var suget efter fritidsaktiviteter stort, och 1946 fanns det starka krafter – ja, lokala makthavare – som drev på i frågan, och i juni 1949 bildades den första styrelsen och antogs de första stadgarna.

Till ordförande valdes Gunnar Höglund, som var chef för Gefle Manufaktur AB och en stor idrottsvän, och även i övrigt var det gott om så kallat fint folk i styrelsen.

Den första banan, som efter en ganska het politisk debatt

anlades på mark som kallades Levenius hage, omfattade sex hål och invigdes 1953.

Att mycket har hänt sedan dess framgick när Peter Stenberg och Daniel Kraft, avgående respektive tillträdande klubbchef, tog över mikrofonen.

De berättade bland annat att:

- Anläggningen numera växt till totalt 45 hål. Gamla banan och Avan med 18 hål, Testebo Pay & Play med nio.

- Få golfklubbar i landet ligger så centralt som Gävles. En följd av stadens expansion, förstås, och en anledning till att många golfspelare från hela Sverige och även utländska gärna kommer till Gävle och spelar.

- Det finns planer på att Gamla banan ska renoveras och delvis flyttas under de närmaste åren.

- Tävlingar arrangeras flera gånger i veckan under säsong.

- Gävle Golfklubb har fostrat flera internationellt framgångsrika spelare – som syskonen Peter och Marlene Hedblom, Christian "Kricken" Härdin, Adam Mednick och Erica Steen. Den senaste stjärnan heter Pontus Nyholm, och han är kvalificerad för PGA-touren nu i sommar.

- Golf har utvecklats från att vara ett tidsfördriv för samhällets toppar till ett folknöje och en elitsport.

*Text: Ulf Kriström
Foto: Anders Hedbom*

Eddie Wallin och Bosse Andersson är medlemmar i Gästrikedrottens Historiska Förening och bandyspelare på elitnivå en gång i tiden. Bosse var dessutom stjärna även i fotboll.

Örjan Wesström och Ulf Högman var också på plats och lät sig informeras.

Tre veteraner som lyssnade intresserat på golfprofilerna: Bo Bergstad, Kurt Johansson och den före detta hockeytränaren Kjell Damberg.

GHF:s damlag representerades av bland andra Irene Bergman, Margareta Rainer (skymd), Lillemor Forsberg, Marianne Silfver och Doris Wiberg.

Gefle Gymnastikförening – 90 år av rörelse, gemenskap och livsglädje

Sedan 1936 har Gefle Gymnastikförening varit en pulserande del av Gävles idrottsliv. Generation efter generation har tagit sina första kullerbyttor, byggt självförtroende och hittat sin rörelseglädje i föreningens hallar.

Under snart ett sekel har de vuxit i både omfattning och hjärta, och 2016 fick de ta emot utmärkelsen Årets förening i Gymnastiksverige, ett hederspris de fick i konkurrens med över 1 100 andra föreningar – ett tydligt kvitto på deras starka verksamhet och unika engagemang.

I dag samlar föreningen omkring 1 300 aktiva gymnaster, vilket gör dem till en av Gävles allra största barn- och ungdomsföreningar.

Här rymms allt från de allra minsta tvååringarna som tar sina första motoriska steg i gymnasalen – till tävlingsinriktade gymnaster på högsta nivå som siktar mot SM, och vuxna som hittat tillbaka till träningen efter årtionden på sidan av mattan.

På kvällarna fylls hallarna av allt från gymnastiska hopp till studsande parkourblock, seniorer som tränar styrka med stort leende, och grupper för barn med funktionsvariation där trygghet och rörelseglädje alltid står i centrum.

Föreningens vision är enkel – och kraftfull:

Alla i Gävle som vill träna gymnastik ska få chansen.

Det är svårt att tala om Gefle Gymnastikförening utan att nämna deras ideella kraft. Över 100 ledare ger av sin tid, vecka efter vecka, och lägger grunden för en verksamhet som bärs av engagemang snarare än ekonomi.

Här är värdeorden Glädje, Glöd och Framgång mer än bara ord – de märks i skrattet hos de yngsta, i fokuserade träningspass hos de äldsta och i de små vardagsstunderna när någon vågar testa något nytt för första gången.

När föreningen 2011 valde att anställa sina första tränare och administratörer blev det startskottet på en stor utveckling. Tio år senare hade antalet aktiva gymnaster vuxit från 138 till över 1 000.

Sportchef Annelie Holmberg, som varit en del av resan från början, har spelat en nyckelroll i truppgymnastikens framgångar.

Tack vare långsiktiga och hållbara samarbeten mellan flera föreningar i Norrland skapar hon förutsättningar för alla som vill uppnå sin fulla potential möjligheten att få göra det.

Under hennes ledning har Gefle GF tagit hem SM-medaljer, fostrat landslagsgymnaster och byggt upp samarbeten som gett hela Norrland en starkare position inom svensk gymnastik.

Tekla Swedlund, drivande kraft i dåvarande Gefle Kvinnliga Gymnastikförening som sedan gick in i Gefle GF 1949.

Långt innan dagens förening såg dagens Ljus var Tekla Swedlund en drivande kraft i dåvarande Gefle Kvinnliga Gymnastikförening. Efter år i USA tog hon med sig en helt okänd sport hem – basket – som hon introducerade för sina gymnaster. Idag betraktas hon som pionjären bakom basketsportens inträde i Sverige.

När Gefle Kvinnliga Gymnastikförening 1949 slogs samman med flera andra lokala föreningar bildades grunden till det Gefle Gymnastikförening som finns i dag.

När Ylva Fischerström fyllde 85 år hade hon varit gymnast i GGF i ett halvt sekel. Hennes resa började 1928, då hon som skolbarn drog på sig sina första träningskläder. Hon fortsatte obrutet fram tills hon blev en del av Gefle GF 1958, och hon höll fast vid gymnastiken hela livet. Ett levande bevis på att man faktiskt aldrig blir för gammal.

I 40 år var Margit Bojang den trygga famn och glada röst som mötte hundratals barn i familjegymnastiken. Hennes betydelse uppmärksammades 2021 när hon nominerades till Årets eldsjäl på Gästriklands Idrottsgala.

Sedan 1998 har Gymnastikens Hus på Utmarksvägen varit föreningens hem – ett hem som vuxit till två fulla lokaler och som dagligen fylls av aktivitet från morgon till kväll. Här samsas nybörjare med landslagsgymnaster och motionärer med framtida stjärnor. Alla med samma mål: att

röra sig, utvecklas och ha roligt.

Bland de profiler som satt avtryck i modern tid finns Caroline Öberg, expert inom kvinnlig artistisk gymnastik. Genom att utveckla ledarskap, skapa nya träningsstrukturer och arbeta för större inkludering har hon varit en viktig del av både den kvinnliga artistiska gymnastikens tillväxt i föreningen.

I dag arbetar hon nationellt som verksamhetsutvecklare för tävling på Svenska Gymnastikförbundet.

Caroline Öberg

Annelie Holmberg, sportchef.

Margit Bojang, eldsjäl.

Unga gymnaster i Gefle GF

Gymnaster under ett träningspass.

Seniorgymnastik finns också i föreningen.

Från vänster: Tommy Öström, Lars-Åke Sivertsson, Hansinge Lund och Sören Borgström

Foto: Lennart Olofsson/Arkiv Gävleborg

De var med och byggde Brynäs IF

Brynäs IF är alltid på tapeten och har så varit i mannaminne, som det brukar heta. Men hur långt är ett mannaminne? Hur många känner igen grabbarna på den här bilden?

Den togs i september 1960 då Brynäs tränade inför klubbens fjärde säsong i högsta serien, som då hette division I. Med romersk etta och allt.

På den tiden var Gävle GIK stadens hockeystolthet, men färgstarka Strömsbro var en stark utmanare. De spelade också i ettan.

GGIK och Strömsbro hörde hemma i den norra gruppen, men Brynäs hamnade i den södra. Det kändes naturligt eftersom det skulle vara knepigt att administrera en serie där tre av åtta lag hörde hemma i Gävle.

Många trodde nog att Brynäs skulle ha svårt att hävda sig, men grabbarna själva var hoppfulla. De skulle nog kunna klara sig kvar i serien.

Det gjorde de också, år efter år efter år. Ja, faktiskt i mer än

60 år innan klubben till slut ramlade ur Elitserien 2023 men studsade tillbaka direkt.

Vilka är då de här förhoppningsfulla grabbarna?

Jo, från vänster Tommy Öström, Lars-Åke Sivertsson, Hansinge Lund och Sören Borgström. Bara Lars-Åke fick vara med och vinna SM-guld, men alla var delaktiga i att dra igång tidernas framgångsvåg i svensk ishockey.

Tommy Öström kan beskrivas som en föregångare till Lill-Strimma Svedberg. Han var en back med blixtrande skridskoåkning och härlig teknik. En fantastisk talang, en av de stora genom tiderna i hela landet. Ändå fick han inte vara med och vinna något SM-guld, för han lämnade föreningen 1963.

Han var också allsvensk i fotboll i Sandvikens IF och naturligtvis i bandy. Det var nästan alla bolltalanger i den här trakten, för det fanns ju gott om lag att spela i.

Tyvärr är Tommy död sedan ganska många år tillbaka. Han slarvade bort sitt liv men hann i alla fall visa tillräckligt mycket talang för att bli ihågkommen i många år till.

Ulf Kriström

Här är alla gästrikarna i vinter-OS

Vi får väl säga att senaste vinter-OS blev en succé sett ur Gästriklands perspektiv.

Sara McManus tog guld för andra gången i curling och har den för distriktet unika raden guld-brons-guld på sina tre olympiska spel.

Sara Hector virvlande för andra gången upp på pallen i storslalom där hon nu lade ett silver till det guld hon erövrade i OS 2022.

Gästriklands övriga bidrag den här gången var Brynäs Hanna Thuvik som bara var en försmädlig förlängningsförlust från att ta ett brons i den dramatiska matchen mot Schweiz.

Det här är en sammanställning av gästrikar i vinter-OS genom tiderna.

De största insatserna är faktiskt de senaste, parallellt med att två Brynässpelare tog guld i Lillehammer 1994.

I sammanställningen fuskar jag lite lokalpatriotiskt. För är man riktigt noggrann som representerar Sara McManus Stockholmsbaserade Lag Hasselborg. Och Peppe Femling tävlade för Piteå när han vann OS-guldet i skidskyttetestafett 2018 – och Emil Jönsson för IFK Mora när han tog sina två OS-medaljer 2014.

Men samtliga är idrottare med djupa rötter i distriktet.

Precis som NHL-spelare från distriktet som också finns med på den här listan.

I sammanställningen finns också placeringar för Brynässpelare som även deltagit i OS i en annan klubb. Antingen före eller efter Brynäs-karriären.

Det som inte fick plats här, men som finns dokumenterat, är Brynässpelare som tävlat i OS för andra nationer än Sverige.

• Gert Blomé

Ishockey: Gävle GIK (1960) och Västra Frölunda (1964).

1960: Femma.

1964: Silver.

• Josefin Bouveng

Ishockey: Brynäs IF.

2022: Åtta (förlust mot Kanada i kvartsfinalen).

• Lina Bäcklin

Ishockey: Brynäs IF.

2014: Fyra (förlust i bronsmatchen mot Schweiz).

• Nicklas Bäckström

Ishockey: Washington Capitals (från Brynäs IF).

2010: Femma.

2014: SILVER (spelade inte finalen p g a avstängning).

• Andreas Dackell

Ishockey: Brynäs IF.

1994: GULD.

• Hans Dahlöf

Ishockey: Brynäs IF.

1968: fyra.

• Joa Elfsberg

Ishockey: Brynäs IF.

1998: Femma.

2002: BRONS.

2006: SILVER.

• Emma Eliasson

Ishockey: Modo (2006), Brynäs IF

(2010), Munksund-Skuthamn (2014).

2006: Silver.

2010: Fyra.

2014: Fyra.

• Inger Eriksson

Skridsko: Hofors CK.

1964: Nia på 500 och 1 000 m,

tolva på 1 500 och 14:e på 3 000 m.

• Peppe Femling

Skidskytte: Piteå

Skidskytte (från Valbo).

2018: GULD i stafett.

32:a i sprint och 42:a

i jaktstart.

2022: Femma i stafett. 40:e distans. 64:a

sprint.

• Sara Grahn

Ishockey: Linköping (2010), Brynäs IF

(2014, 2018).

2010: Fyra (förlust i bronsmatchen mot

Finland).

2014: Fyra (förlust i bronsmatchen mot

Schweiz).

2018: Sjuva (Sverige utslaget av Finland i

kvartsfinalen).

• Inge Hammarström

Ishockey: Brynäs IF.

1972: Fyra.

• Sara Hector

Alpint: Kungsberggets Alpina.

2014: 13:e i superkombination, 21:a super-G, 25:a störtlopp.

2018: Tia i storslalom.

2022: GULD i storslalom. Uråkning i

slalom.

2026: SILVER i storslalom. Uråkning i

slalom. Fanbärare under invigningen.

• Josefin Holmgren

Ishockey: Brynäs IF.

2014: Fyra (förlust i bronsmatchen mot

Schweiz)..

• Elisabeth "Bettan" Högborg

Skidskytte: Biathlon Östersund (från

Jädraås, 2010 I21 IF, Sollefteå).

2010: Femma stafett, 77:a 15 km.

2018: 29:a i jaktstart, 35:a i sprint.

• Lars Ivarsson

Ishockey: Brynäs IF.

1988: BRONS

• Nanna Jansson

Ishockey: Brynäs IF.

2002: BRONS

2006: SILVER

• Lennart Johansson

Ishockey: Brynäs IF.

1964: SILVER

• Emil Jönsson

Skidor:

Årsunda IF (2010),

IFK Mora (2014).

2010: Sjuva i sprint

2014: BRONS i

sprint och BRONS i teamsprint

• Stig Jäder

Skidor: Jäderfors SK.

1980: 25:a på 30 km.

• Jacob Markström

Ishockey: New Jersey Devils (från IK

Sätra och Brynäs IF)

2026: Sjuva (förlust i kvartsfinalen mot

USA).

• Matti Kuosku

Skidor: Högbo GIF.

1976: 19:e på 50 km.

• Bosse König

Skridsko: Hageströms SK.

1992: 21:a på 1 500 m och 34:a på 500

m, samt fall på 1 000 m.

• Hans Lindberg

Ishockey: Brynäs IF.

1972: Fyra.

FORTS från förra sidan ► ► ►

- **Elias Lindholm**
Ishockey: Boston Bruins (från Gävle GIK och Brynäs IF)
2026: Sjuå (förlust mot USA i kvartfinalen).
- **Tord Lundström**
Ishockey: Brynäs IF.
1968: Fyra.
1972: Fyra.
- **William Löfqvist**
Ishockey: Brynäs IF.
1980: BRONS.
- **Sara McManus**
Curling: Team Hasselborg (från CK Granit, Gävle).
2018: GULD
2022: BRONS.
2026: GULD
- **Barbro Martinsson**
Skidor: Valbo AIF (1956), Skellefteå SK (1960 -64, -68).
1956: 14:e på 10 km.
1960: Sjuå på 10 km.
1964: Silver stafett, sjuå på 5 km, elva på 10 km.
1968: Silver stafett, fyra 5 km, fyra 10 km.
- **Emma Murén**
Ishockey: Brynäs IF.
2022: Åtta (förlust mot Kanada i kvartfinalen).
- **Lars-Göran Nilsson**
Ishockey: Brynäs IF.
1968: Fyra.
1972: Fyra.
- **Maja Nylén Persson**
Ishockey: Brynäs (Leksand 2018, New York Sirens 2026)

- 2018: Sjuå (Sverige utslaget av Finland i kvartfinalen)
- 2022: Åtta (förlust mot Kanada i kvartfinalen).
- 2026: Fyra (förlust mot Schweiz i bronsmatchen).
- **Mats Näslund**
Ishockey: Brynäs IF (1980) och Malmö (1992, 1994).
1980: BRONS.
1992: femma.
1994: guld.
- **Tomas Sandström**
Ishockey: Brynäs IF (1984) och Anaheim (1998)
1984: BRONS.
1998: femma.
- **Jakob Silfverberg**
Ishockey: Anaheim Ducks (från Brynäs IF).
2014: Silver (förlust mot Kanada i finalen).
- **Michael Sundlöv**
Ishockey: Brynäs IF.
1994: GULD.
- **Tommy Sjödin**
Ishockey: Brynäs IF.
1992: Femma.
- **Hanna Thuvik.**
Ishockey: Brynäs IF.
2026: Fyra (förlust mot Schweiz i bronsmatchen).
- **Erica Udén Johansson**
Brynäs IF: Ishockey.
2010: Fyra (då i Segeltorp).
2014: Fyra (då i Sundsvall/Timrå).
2018: Sjuå (Sverige utslaget av Finland i kvartfinalen).

- **Mina Waxin**
Ishockey: Brynäs IF.
2022: Åtta (förlust mot Kanada i kvartfinalen).
 - **Håkan Wickberg**
Ishockey: Brynäs IF.
1968: Fyra.
1972: Fyra.
 - **Annica Åhlén**
Ishockey: Brynäs IF (2002), Nacka (1998).
1998: Femma.
2002: BRONS.
 - **Hans Öberg**
Ishockey: Gävle GIK.
1952: BRONS.
1956: Fyra.
 - **Carl-Göran Öberg**
Ishockey: Gävle GIK (1960), Djurgårdens IF (1964 och -68).
1960: Femma.
1964: Silver.
1968: Fyra.
 - **Stig Östling**
Ishockey: Brynäs IF.
1972: Fyra.
- Det finns ytterligare två framgångsrika olympier från Gästrikland, som deltog redan 1908 och 1920. Vinter-OS infördes först 1924, och före det fanns faktiskt en del vintergrenar på sommarprogrammet:
- **Rickard Johansson**
Konståkning: IFK Gävle.
1908: SILVER
 - **HansJacob Mattsson**
Ishockey: IFK Gävle.
1920: Fyra.

Verksamhetsberättelsen för 2025

Styrelsen:

Gunnar Lindbom ordförande, Jan-Åke Hedström vice ordförande, Carl-Ewert Ohlsson sekreterare, Håkan Forsgren och Johanna Grönlund kassörer, Anders Hedbom, Ari Karttunen, Johan Stark, Eva Westin ledamöter. Avgående ledamöter samt valberedningen var adjungerade till styrelsen.

- Styrelsen hade 5 protokollförda sammanträden samt 2 arbetsmöten i samband med distribution av medlemstidningen Gästriken.

Valberedning:

Carl-Ewert Ohlsson, sammankallande, P G Florell och Ulf Kriström,

Revisor:

Åke Nilsson, Anders Steffen med Hans Lindbom som ersättare

Årsmötet:

Gästrikedrottens Historiska Förenings 35:e årsmöte ägde rum 23 april med 50 närvarande i Högbo. Vi började med kaffe och smörgås i Gruvstugan samt rundvandring till Högbo AIK:s klubbstuga. Mötesordförande var Torbjörn Danielsson och Gunnar Lindbom omvaldes som ordförande. Efter årsmötet informerades Emil och Elias Danielsson om föreningens omfattande skidsatsningar och deras satsningar och förhoppningar inför kommande olympiska spel. Diplom och böcker utdelades till Mathias Danielsson samt nuvarande ordförande Per Lidström.

Medlemsantal:

Vi hade vid årsskiftet 283 registrerade enskilda medlemmar, föreningar, förbund och intresseorganisationer.

Medlemstidningen Gästriken:

I april och november utgavs vår omtyckta medlemstidning, Gästriken. Den finns numera i såväl analog som digital form. Dessutom fanns alla äldre tidningar tillgängliga via vår hemsida. Tidningskommittén bestod av Stisse Åberg och Anders Hedbom. Dessutom bidrog medlemmar med artiklar och bilder.

Hemsidan och kommunikation:

Vår hemsida finns på laget.se/GHF. Syftet är att ge våra medlemmar tillgänglighet till artiklar, tidningar, bilder, aktiviteter och länkar till andra idrottshistoriska föreningar etc. Medlemskontakter sker även med e-post och via vår Facebook-grupp.

Idrottscaféer

- Fredag 14 februari inbjöd Agnes Kulturhus till författar-

samtal mellan journalisten och Brynäs-kännaren Ulf Kriström, ishockeyprofilen Stig Salming och journalisten Mikael Sanner. 50 medlemmar deltog.

- Lördag 2 augusti var det fika och information från Sandvikens IF och därefter superretanmatch mot IK Brage. 40 medlemmar deltog.
- Torsdag 4 september var det fika och information från Brynäs IF och sedan ishockeymatch i CHL mot KAC Klagenfurt från Österrike. 55 medlemmar deltog.
- Tisdag 2 december var det julluch och information från Gävle Golfklubb. 60 medlemmar deltog.

Övrig verksamhet

- Vårt material långtidsförvaras hos Arkiv Gävleborg, dit vi också är välkommen på besök.
- Bo Nordlund, vår sekreterare under åtskilliga år, har flyttat till Bollnäs. I samband därmed tog vi hand om delar av hans omfattande idrottsbibliotek, som nu förvaras i bokhylla hos Gävleborgs Idrottsförbund.
- Någon längre medlemsresa genomfördes inte.
- Tisdag 11 mars och söndag 16 mars var Gunnar Lindbom mötesordförande på Gefle IF respektive Gävle Rockin´Rollin Club årsmöten och informerades samtidigt om GHF:s verksamhet.
- Under hösten begravdes tidigare styrelsemedlemmen Lars Blomgren i Sandviken. Anders Hedbom och Jan-Åke Hedström närvarade.
- Ekonomiskt bidrag erhöles från Svenska Centralföreningen för Idrottens Främjande (SCIT) för att stödja arbetet med föreningens digitalisering.
- Vi hade ett nära samarbetade med RF-SISU Gävleborg och disponerade tacksamt konferenslokal för styrelsemöten.

Ekonomi

Årets resultat blev ett överskott på 21.781 kr. Detta förklaras till stor del genom engångsbidraget från SCIT. På balansdagen fanns 84.748 kr i likvida medel hos Swedbank. Möjligheten att betala medlemsavgiften och även vid idrottscaféer underlättades genom införandet av banksystemet Swish.

Slutord

Vi vädjar till medlemmarna om åtaganden i verksamheten och aktiv medlemsvärning. Vi tackar för att Ni är delaktiga i GHF:s idrottshistoriska arbete och hoppas naturligtvis att Ni vill fortsätta med detta under kommande år.

Styrelsen

↓ Verksamhetsplan 2026

- ...att ge ut medlemsbladet, Gästriken, två gånger per år
- ...att utveckla hemsida på laget.se och även vara aktiv på Facebook
- ...att arrangera sammankomster som idrottscaféer och resor
- ...att samarbeta med RF-SISU Gävleborg och Arkiv Gävleborg
- ...att verka för idrottshistorisk dokumentation av föreningar och enskilda

- ...att representera vid idrottshistoriska möten och konferenser
- ...att med föreningens diplom uppvakta föreningar som jubilerar
- ...att med föreningens diplom uppmärksamma förtjänta ledare och aktiva
- ...att öka antalet medlemmar, föreningar och förbund
- att engagera fler medlemmar i föreningens verksamhet

Tänk om målstolparna på Limön kunde berätta

Fotbollsplanen på Limön, i dagligt tal kallad ”scoutplanen”, åtminstone av äldre Limöbor som minns.

Där utkämpades på midsommardagen under 50- och 60-talet, den ytterst prestigeladdade fotbollsmatchen mellan öarna Limön och Oxharen. Av folkhumorn kallad ”bakisderbyt”. Anledningen till uttrycket återkommer jag till.

På Limön och den angränsande halvön Oxharen bodde väldigt många av Brynäs IF:s och IK Huges fotbollsspelare på somrarna under 50- och 60-talet. Namn som ”Kanten” Westerberg, ”Julle” Andersson, Elon Sterner med flera. Dessa spelare, tillsammans med andra fotbollsintresserade Limö- och Oxharsbor bildade två elvamannalag. Elva spelare åtminstone när matchen började. Dock efter ett tag tunnades lagen ut när den bristande orken (och motivationen) efter olika grader av tungt midsommarfirande började ta ut sin rätt hos spelarna.

Många skratt från publiken blandades med besvikna svordomar från spelarna. På sin stol satt alltid ”Sop-Åke” Andersson med sin cigarett av märket Robin Hood dinglande i mungipan, och på sedvanligt sätt kommenterade de varierande spelarinsatserna.

Då målställningarna saknade nät och inget nät överhuvudtaget fanns bakom målen, tjänstgjorde många av oss yngre som ”bollkallar”. Vi var glada över att få vara en del av tillställningen. Då den vanliga precisionen hos de spelare som fick målchanser var som bortblåst, av de orsaker jag nämnde, så blev det för oss smågrabbar ett evigt letande i nyponbuskarna efter bollen..

Det var heller ingen som brydde sig om att det tog tid, spelarna var i de flesta fall glada över att få pusta lite med tanke på omständigheterna.. Fruarna och fästmöerna satt på filter runt planen och tillhandahöll lämplig/olämplig vätska till sina hjältar. Detta var en trevlig tradition man som grabb såg fram mot varje midsommar!

När man själv blev äldre och kommit upp i pojklagsåldern fick man (om hade tur) dessutom en plats i laget. Åtminstone som avbytare. Det kändes ungefär som att bli uttagen i landslaget! Gubbarna man hade runt sig var samma gubbar som man hörde många anekdoter om, oftast från betydligt viktigare matcher än dessa ”bakisderbyn”. Och att som 12-åring bli överkörd av en halvfull gammal legendar som tappade balansen på den ojämna planen gjorde ont, men man reste sig och fortsatte. Skam vore det väl annars. Det är inte alla som får förmånen att bli nersprungna av en legendar, nästan en förmån som en autograf.

”Scoutplanen” på Limön ligger förmodligen helt igenvuxen nu för tiden, och det var länge sedan sista ”bakisderbyt” spelades, men planen borde märkas ut som ett kulturhistoriskt märke över en annan tid. Jag gjorde tillsammans med min kusin

Raymond från Norge (som också var med på den gamla goda tiden på Limön), ett nostalgiskt besök där för ett tiotal år sedan, och vi kunde till vår förvåning konstatera att åtminstone en av målställningarna stod kvar. Om än i betydligt sämre skick än på storhetstiden på 50-talet. Tänk om målställningar kunde tala, tänkte jag.

Apropå min jämnåriga kusin Raymond Andrésen så kommer han från en genuin fotbollsfamilj i Norge. Hans farbror Arild var målvakt i Välerenga och även i landslaget. Både Raymonds pappa Ivar och Raymond själv spelade sedermera med Välerenga i Allnorskan! Det var naturligtvis Raymonds somrar på Limön under 50- och 60-talet som grundlade hans fotbollskarriär.

Min farbror Ivar Andrésen skulle egentligen ha en helt egen krönika i sammanhanget. De flesta fotbollsspelarna i Välerenga var motståndsmän mot nazisterna vid ockupationen under andra världskriget. Ivar råkade av en tillfällighet hamna i Gävle under brinnande krig, då han efter vådliga äventyr klarade sig ur nazisternas grepp och flydde över gränsen till Sverige.

Ivar bodde hos en familj i Gävle som tog emot flyktingar från Norge. Han berättade att han var fotbollsspelare och efter en tid började han att träna med Brynäs IF! Ivar blev med sitt sätt väldigt populär bland medspelarna i BIF och han spelade även ett par vänskapsmatcher med laget.

På en danstillställning på Gävle Folkpark träffade han så min faster Rut och tyckte uppstod. Raymond föddes på Gävle BB och den lilla familjen flyttade till Norge direkt efter freden! Så kan det gå!

Familjen Andrésen tillbringade alla somrar på 50-talet på Limön, där min farfar och farmor hade öppnat Limö Café. Min mamma och faster Rut jobbade som servitriser på cafét vid danstillställningarna på Logen tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördagskvällar hela sommaren!

Annars såg vi (min bror och jag) mest kusin Raymond som danscharmör på Limöns Loge. Han missade inte en dans då han som väldigt ung oftast bjöd upp dubbelt så gamla tjejer som fnittrande njöt av att bli uppvaktade av denne norske charmör!

Min bror Stefan och jag, som aldrig varit speciellt intresserade av denna konst, kunde bara avundsjukt se på när Raymond förförde Limöns nymfetter i yster dans.

En annan sak som jag var otroligt avundsjukt på Raymond för, var att han hade en farsa som spelade i högsta serien i Norge! Varje sommar som familjen Andrésen kom till Limön gick vi, farbror Ivar, Raymond och jag upp till scoutplanen och sköt lite på mål. Vi tävlade om att skjuta ner spindelnäten som hade samlats i kryssen på målställningen. Farbror Ivar behövde inte många skott för att skjuta bort spindelnäten. Han var en tekniker av rang. Visst, min egen farsa var helt OK, men hade aldrig idrottat! Han skulle inte kunna dämpat en cementsäck!

Tiden går och kusin Raymond fyllde 80 år i somras. Men man minns verkligen den här tiden med ett leende..

Christer Carlsson

